

Afschaffing basisbeurs eist nieuwe spelregels

1. Studeerbaarheid. Van elke opleiding wordt geëist dat de normstudent het *reguliere programma* zonder overbelasting kan doorlopen in de wettelijke cursusduur. Ook voor het *honoursprogramma* van die opleiding geldt als eis dat de deelnemers het zonder overbelasting kunnen doorlopen in diezelfde cursusduur.

2. Zorgplicht. Onderwijsinstellingen zorgen dat iedere toegelaten student doelmatig kan studeren, zonder overbelasting, onderbelasting en leegloop. Tevens wordt studenten gelegenheid geboden in de zomervakantie studievoorgang te boeken en eventuele studieachterstanden in te lopen.

3. Tempodifferentiatie. Bij hun programmering houden onderwijsinstellingen rekening met studenten (waaronder parttimers) die de opleiding in een lager tempo doorlopen. Zij leggen hun geen sancties op.

4. Tentaminering. Examens worden gespreid afgelegd door middel van vrijstellende tentamens per onderwijsseenheid. Daarbinnen behaalde voldoende (zoals voor deeltentamens, papers, practica) blijven geldig, ook al is de student niet geslaagd voor het tentamen. Hij/zij krijgt jaarlijks voldoende herkansingen.

5. Geldigheidsduur van tentamens. Behaalde tentamens (en de daarmee verdiende studiepunten) blijven in principe minimaal tien jaar geldig.

6. Toelatingsselectie. In aanvulling op de wettelijke toelatingseisen, kent elke opleiding toelatingsselectie: hetzij aan de poort dan wel via een proeftijd. Masteropleidingen kennen uitsluitend toelatingsselectie aan de poort.

7. Proeftijd. In de bacheloropleiding (of in een cluster van verwante bacheloropleidingen) is de proeftijd maximaal drie maanden. Na die tijd kunnen studenten niet meer met een bindende maatregel (BSA) worden weggestuurd.

8. Keuzerichtingen. Binnen elke opleiding (of elk cluster van verwante opleidingen) worden keuzerichtingen geboden zodat iedere toegelaten student een diploma kan halen dat bij zijn of haar talenten en affiniteiten past. Wat de instroom tot een keuzerichting betreft, kunnen eisen worden gesteld aan het pakket van eerder afgelegde tentamens.

9. Keuzeruimte. Binnen elke opleiding is een redelijk aantal studiepunten gereserveerd voor keuzevakken. In universitaire bacheloropleidingen mogen ook keuzevakken uit het hbo worden opgenomen, en in hbo-opleidingen ook keuzevakken uit het w.o.

10. Beginniveau: vrijstellingen. Binnen redelijke grenzen kunnen studenten op grond van eerder verworven competenties en elders behaalde studiepunten aanspraak maken op vrijstellingen binnen hun programma.

11. Beginniveau: deficiënties. Bij toegelaten studenten wordt vastgesteld of ze deficiënties hebben die hen zullen belemmeren hun programma met vrucht te volgen. Ze krijgen gelegenheid deze tijdig via keuzevakken bij te spijkeren; dat geldt ook voor deficiënties in Nederlandse en Engelse taalbeheersing.

12. Voertaal. Studenten in Engelstalige programma's mogen hun papers, scripties en tentamens in principe in het Nederlands schrijven resp. afleggen. Docenten van Engelstalige programma's dienen de Engelse taal minimaal op C1-niveau te beheersen.

Toelichting. Het ziet ernaar uit dat de rijksoverheid de financiële kosten en risico's van studeren voor een groter deel op de student en diens ouders wil afwentelen. Het gaat hierbij niet alleen om het collegegeld (€ 1771 per jaar), maar ook om de afschaffing van de basisbeurs (€ 3270 per jaar voor uitwonenden) en de dreigende afschaffing van fiscale faciliteiten voor studerenden en hun ouders. Dat betekent dat meer studenten parttime moeten gaan werken of zich in de (rentedragende!) schulden moeten steken om hun studie te financieren, en dat meer ouders moeten kromliggen om hun studerende kinderen financieel te ondersteunen. Zij mogen dan verlangen dat onderwijsinstellingen klantgericht zijn in hun onderwijs- en examendiensten en dat de wetgever nieuwe spelregels invoert om die klantgerichtheid te waarborgen, uiteraard onder handhaving van het niveau van de uitgereikte diploma's. In de onderstaande tabel wordt verwezen naar corresponderende bepalingen in de huidige Wet op het Hoger Onderwijs (WHW).

Wes Holleman

weblog onderwijs 21-10-2012

<http://www.onderwijsethiek.nl>

Wat zegt de wet erover (verwijzing naar huidige WHW-artikelen)?

1	7.4; 7.8b.3; 7.9b; 7.14; 7.51.2f	5	7.10; 7.13.2k	9	1.3; 1.6
2	1.1k; 7.13.2j; 7.32.4	6	7.13.3; 7.24-7.30e; 7.53-7.57g	10	7.13.2r
3	7.7; 7.8b; 7.51	7	7.8; 7.8b; 7.30	11	1.3; 7.2
4	7.10; 7.13.2h; 7.13.2j; 7.13.2t	8	1.3; 7.3d; 7.9; 7.13.2s; 7.30	12	1.3.5; 7.2

Bron: http://www.st-ab.nl/wetten/0718_Wet_op_het_hoger_onderwijs_en_wetenschappelijk_onderzoek_WHW.htm